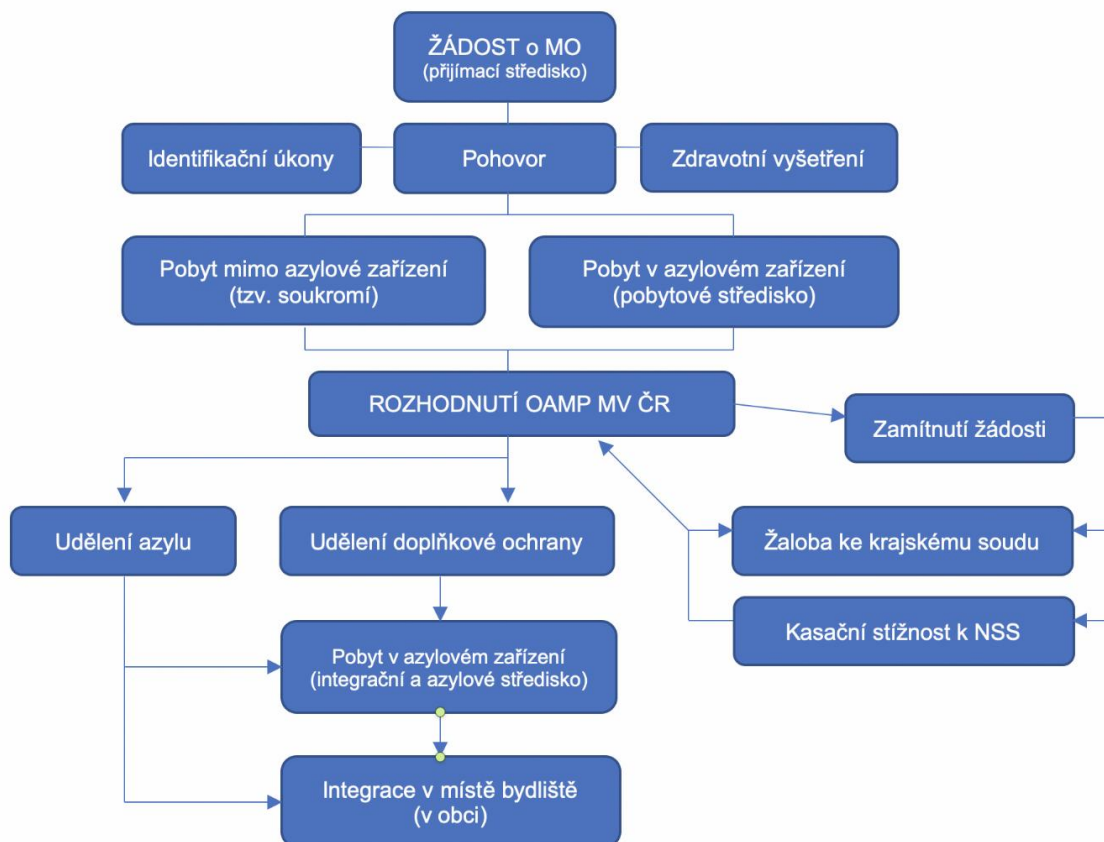

Řízení o azylové žádosti

? Kde se žádost podává?

- pouze na území České republiky (nikoliv tedy například prostřednictvím ambasády),
- na policii
 - o cizinecké policii na hraničním přechodu (letišťě),
 - o v přijímacím středisku (Zastávka u Brna),
 - o na odboru cizinecké policie krajského ředitelství policie (za podmínky, že se cizinec dostavil dobrovolně)
 - o v zařízení pro zajištění cizinců, je-li tam cizinec umístěn

Poznámky:

- výjimky: písemně ministerstvu, vykonává-li zabezpečovací detenci (pouze do 7 dnů od zajištění), ochranné léčení, vazbu nebo trest odnětí svobody nebo je-li umístěn ve školském zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy anebo v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc
- cizinec má následně povinnost dostavit se do 24 hodin do přijímacího střediska, kde následně poskytne ministerstvu podrobnější údaje k podané žádosti

? Co je to žádost o mezinárodní ochranu?

- projev vůle cizince, z něhož je zřejmé, že hledá v České republice ochranu před pronásledováním nebo před hrozcí vážnou újmu (pro pojmy vizte studijní materiály z minulé hodiny)
- NENÍ:
 - o Prohlášení během vycestování (negativní azylové rozhodnutí, trest vyhoštění, správní vyhoštění), pokud nedošlo k podstatné změně okolností vztahujících se k jeho možnému pronásledování nebo hrozbě vážné újmy
 - o Další prohlášení – extradice, EU zatýkáací rozkaz, mezinárodní sankce

? Co je to opakovaná žádost (§ 10a)

- Druhá žádost
- Tuto posoudí ministerstvo z hlediska nároku na mezinárodní ochranu pouze v případě, pokud nejdříve posoudí, zda žadatel uvedl nebo se objevily nové skutečnosti nebo zjištění, které
 - a) nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a
 - b) svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.
- Jinak je nepřipustná!

? Co je to další opakovaná žádost

- Třetí žádost v pořadí
- Automaticky se řízení zastaví. Usnesení o zastavení řízení lze vydat **do 10 dnů** ode dne podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany.
- Existují výjimky (důvodná domněnka pronásledování nebo vážného bezpráví)

Poznámky:

? Kdo/jaký orgán rozhoduje v azylovém řízení?

- Rozhoduje ve věci mezinárodní ochrany,
- určuje stát odpovědný za posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany podané na území („Dublinské nařízení“ - nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. [604/2013](#))
- rozhoduje v řízení o předání do příslušného státu,

Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je povinen k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany poskytnout údaje o

- a) svém jménu a příjmení, ostatních jménech, pohlaví, všech dřívějších příjmeních a jiných užívaných jménech a příjmeních,
- b) dni, měsíci a roku narození,
- c) místu a státu narození,
- d) své národnosti, náboženském přesvědčení a politickém přesvědčení,
- e) státním občanství,
- f) rodinném stavu, manželovi nebo registrovaném partnerovi a dětech,
- g) posledním bydlišti mimo území,
- h) pobytu ve státech, které jsou vázány přímo použitelným předpisem Evropské unie²⁰,
- i) dni a způsobu vstupu na území,
- j) čísla a platnosti cestovního dokladu,
- k) zdravotním stavu, zdravotních omezeních a jiných zvláštních potřebách,
- l) důvodu žádosti o udělení mezinárodní ochrany,
- m) tom, zda je nebo bylo proti němu vedeno trestní stíhání nebo byl odsouzen za spáchání trestného činu,
- n) jazyce, ve kterém je schopen se dorozumět,
- o) způsobu jeho cesty na území a
- p) vízech nebo povoleních k pobytu vydaných jinými státy, popřípadě údaje o předchozí žádosti o udělení mezinárodní ochrany v jiných státech
- q) žadatel je povinen prokázat svou totožnost

? Komu se udělí azyl?

- Azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec
 - a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo

Poznámky:

- b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště (pro definici vizte materiály k předchozí hodině).
- Kdysi i humanitární azyl – od roku 2025 ne.
- Rodinnému příslušníkovi (v případě hodném zvláštního zřetele):
 - a) manžel nebo registrovaný partner azylanta (manželství/partnerství muselo existovat před udělení azylu),
 - b) svobodné dítě azylanta mladší 18 let,
 - c) rodič azylanta mladšího 18 let,
 - d) zletilá osoba odpovídající za nezletilou osobu bez doprovodu podle § 2 odst. 1 písm. h), nebo
 - e) svobodný sourozenec azylanta mladší 18 let.
- Azyl se uděluje na neomezenou dobu (možno zrušit). Po 6. 2025 již pouze na 3 roky.
- **Výluky:**
 - o Azyl nelze udělit, je-li důvodné podezření, že cizinec, který podal žádost o udělení mezinárodní ochrany
 - a) se dopustil trestného činu proti míru, válečného trestného činu nebo trestného činu proti lidskosti ve smyslu mezinárodních dokumentů obsahujících ustanovení o těchto trestných činech,
 - b) se dopustil před vydáním rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany vážného nepolitického zločinu nebo zvlášť krutého činu, i když byl údajně spáchán s politickým cílem mimo území, nebo
 - c) se dopustil činů, které jsou v rozporu se zásadami a cíli Organizace spojených národů.
 - d) Plus další (§15)

? Komu se udělí doplňková ochrana?

- Cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu,
- Bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen, by mu hrozilo **skutečné nebezpečí vážné újmy** a nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany tohoto státu
- Za **vážnou újmu** se podle tohoto zákona považuje
 - a) trest smrti nebo poprava,

Poznámky:

- b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, nebo
- c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu.
- Možno udělit i rodinnému příslušníkovi
- Na omezenou dobu, 1 rok a následně se na žádost prodlužuje zpravidla o 2 roky.
- Výluky:
 - o Doplnkovou ochranu nelze udělit, je-li důvodné podezření, že cizinec, který podal žádost o udělení mezinárodní ochrany,
 - a) se dopustil trestného činu proti míru, válečného trestného činu nebo trestného činu proti lidskosti ve smyslu mezinárodních dokumentů obsahujících ustanovení o těchto trestných činech,
 - b) se dopustil vážného zločinu,
 - c) se dopustil činů, které jsou v rozporu se zásadami a cíli Organizace spojených národů, nebo
 - d) představuje nebezpečí pro společnost nebo pro bezpečnost státu.
 - e) plus další (§ 15a)

Rozhodnutí se doručuje OSOBNĚ – klient je vyzván, aby se dostavil da převzetí rozhodnutí. Tímto dnem nabyde rozhodnutí právní moc (bez ohledu na to, zda se cizinec dostaví, nebo ne)

? Jaké rozhodnutí může správní orgán vydat?

- Rozhodnutí o udělení azylu/neudělení azylu
- Rozhodnutí o udělení doplňkové ochrany/neudělení doplňkové ochrany (vždy spolu s rozhodnutím o neudělení azylu)
- Rozhodnutí o **zamítnutí žádosti cizince** o mezinárodní ochranu **podle § 16 jako zjevně nedůvodné** (žadatel uvádí pouze ekonomické důvody, bez vážného důvodu uvádí nesprávné údaje o své totožnosti nebo státním občanství nebo tyto údaje odmítá uvést, žádá o udělení mezinárodní ochrany pouze proto, aby unikl situaci všeobecné nouze, přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, uvádí skutečnosti zjevně nevěrohodné, s cílem ztížit zjištění skutečného stavu věci zničil, poškodil nebo zatajil svůj cestovní doklad či jinou důležitou listinu, anebo s tímto cílem předložil padělaný nebo pozměněný cestovní doklad či jinou důležitou listinu, nebo podal žádost o udělení mezinárodní ochrany s cílem

Poznámky:

vyhnout se hrozícímu vyhoštění nebo vydání k trestnímu stíhání do ciziny, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve apod.) – zrychlené řízení!

- **Zastavení řízení** (žadatel vzal žádost zpět, získal státní občanství ČR nebo zemřel; dále rovněž jestliže se žadatel bez vážného důvodu nedostavil k poskytnutí údajů k podané žádosti nebo k pohovoru nebo neposkytuje informace nezbytné pro spolehlivé zjištění stavu věci, nebo když žadatel o udělení mezinárodní ochrany v průběhu řízení **vstoupil bez závažného důvodu na území jiného státu** nebo se o vstup na území jiného státu pokusil, nebo nelze zjistit místo pobytu žadatele a na základě dosud zjištěného stavu věci nelze rozhodnout aj.)
- **Zastavení pro nepřipustnost dle § 10a zákona o azylu** (podané občanem Evropské unie, žádosti, k jejichž posouzení je příslušný jiný členský stát Evropské unie nebo žádosti v případech, kdy byla cizinci udělena mezinárodní ochrana jiným státem EU nebo přichází-li cizinec z bezpečného státu).
- **Zastavení řízení v případě opakované žádosti** (žádost, kterou podal opakovaně cizinec, aniž by uvedl nebo se objevily nové skutečnosti nebo zjištění, které nebyly bez jeho vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení ve věci mezinárodní ochrany a nesvědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování nebo že mu hrozí vážná újma)
- **Zastavení v případě další opakované žádosti** (tj. třetí v pořadí a každé následující po ní, ministerstvo může **do 10 dnů** od jejího podání řízení usnesením zastavit) – takový žadatel nemá práva žadatele (právo setrvat na území, ubytování, zdravotní péče)
- Rozhodnutí v řízení o prodloužení doplňkové ochrany
- Rozhodnutí v řízení o odnětí azylu/doplňkové ochrany

? Může žadatel cestovat po Evropě a žádat o azyl dle libosti?

- Ne, protože Dublinský systém:
- Dublinský systém je označením pro mechanismus, kterým je v rámci členských států Evropské unie, a dále Norska, Islandu, Lichtenštejnska a Švýcarska určován jediný stát, který projedná žádost cizince o mezinárodní ochranu a ve věci rozhodne, ať je žádost o mezinárodní ochranu podána kdekoli na území těchto států. Upravuje to nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 (dublinské nařízení) – od 6. 2026 nové
- **Kritéria :**
 - a) **Rodinné vazby:** Příslušný je ten stát, ve kterém se oprávněně zdržuje člen rodiny žadatele o mezinárodní ochranu. Nařízení přitom taxativně stanoví, kdo je považován

Poznámky:

za rodinného příslušníka či příbuzného. Důraz je zvláště kladen na situaci nezletilých žadatelů o mezinárodní ochranu bez doprovodu jejich zákonných zástupců.

- b) **Vydané vízum či povolení k pobytu:** Příslušný je ten stát, který žadateli vydal povolení k pobytu či vízum, přičemž nařízení opět stanoví definice pojmu povolení k pobytu, krátkodobého a dlouhodobého víza. (6 měsíců vízum, 2 roky pobyt, dočasná ochrana 2 roky)
 - c) **Neoprávněný vstup a pobyt:** Příslušný je ten stát, jehož státní hranici neoprávněně žadatel překročil přicházející ze třetího státu či kde alespoň 5 měsíců neoprávněně pobýval, nelze-li ji zjistit, jak na území členských států přicestoval.
 - d) **Bezvízový styk:** Příslušný je ten stát, kam žadatel vstoupil a je osvobozen od vízové povinnosti.
 - e) **První podaná žádost o azyl, tzv. zbytkové kritérium:** Příslušným je ten členský stát, kde žadatel požádal o mezinárodní ochranu poprvé.
 - f) Kritéria se lehce změň (přibydou další, třeba udělení titulu)
 - g) Každý stát může převzít odpovědnost za posouzení azylové žádosti.
- Pravidla se ruší vycestováním z území Schengenu na víc než 3 měsíce.

? Jaké jsou práva žadatelů o mezinárodní ochranu?

- Právo pobývat na území České republiky (neplatí bez výjimky!)
- Žadateli o udělení mezinárodní ochrany hlášenému k pobytu v azylovém zařízení se poskytne ubytování, strava, základní hygienické prostředky a kapesné za podmínek stanovených v § 42a. Pokud nepobývá v azylovém zařízení, nemá na uvedené nárok
- Bezplatné zdravotní služby v rozsahu služeb hrazených ze zdravotního pojištění podle zákona o veřejném zdravotním pojištění (uvedené se od 6. 2025 změň, zůstane pouze neodkladná péče)

? Jaké jsou důvody odnětí azylu

- před jeho udělením azylant uvedl nepravdivé údaje anebo zamlčel skutečnosti podstatné pro zjištění podkladů pro vydání rozhodnutí,
- azylant nabyl nové státní občanství, a má proto možnost požívat ochranu tohoto státu,
- azylant dobrovolně pobývá ve státě, který opustil z důvodů uvedených v § 12,
- azylant může užívat ochrany státu, jehož je státním občanem, poněvadž důvody pro udělení azylu pominuly,
- azylant byl pravomocně odsouzen za zvlášť závažný zločin a představuje tak nebezpečí pro bezpečnost státu

Poznámky:

? Jaké jsou důvody odnětí doplňkové ochrany

- okolnosti, které vedly k udělení doplňkové ochrany, zanikly nebo se změnily do té míry, že již doplňkové ochrany není zapotřebí,
- nesprávné uvedení nebo opomenutí určitých skutečností, včetně použití padělaných či pozměněných dokumentů, bylo rozhodující pro udělení doplňkové ochrany, nebo
- osoba požívající doplňkové ochrany se dopustila zvláště závažného zločinu.

? Jaké postavení má osoba s uděleným azylem/doplňkovou ochranou?

- Azylant má **trvalý pobyt ve smyslu zákona o pobytu cizinců** na území České republiky po dobu platnosti rozhodnutí o udělení azylu. Osoba s doplňkovou ochranou má povolení k pobytu na území České republiky **po dobu, která je v rozhodnutí stanovena**.
- Pro účely zaměstnanosti či přístupu k sociálním službám a dávkám jsou považováni za osobu s trvalým pobytem na území České republiky, t.j. v těchto oblastech mají stejná práva a povinnosti jako občané České republiky.
- Jsou jim vydány doklady:
 - průkaz povolení k pobytu s biometrickými údaji
 - cizinecký pas/zvláštního cestovního dokladu pro uprchlíky

- Po udělení mezinárodní ochrany jsou povinni odevzdat ministerstvu národní cestovní doklad, který bude uložen na pracovišti OAMP
- Integrace

Kde se nachází účelová zařízení Ministerstva vnitra (mapa): <https://www.suz.cz/co-delame/provoz-zarizeni/>

Poznámky: